

Rapport

Datum: 16 december 2010
Rapportnummer: 2010/360

Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Conclusie

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de gemeente Venlo hem niet van tevoren op de hoogte heeft gesteld van het tot ontploffing brengen van een bom in de omgeving van zijn woning waardoor hij niet in de gelegenheid is gesteld maatregelen te treffen en waardoor het hem moeilijk is gemaakt te bewijzen dat de schade aan zijn woning door de bomontploffing is veroorzaakt.

Bevindingen

1. Op 13 november 2008 heeft de heer S. de gemeente aansprakelijk gesteld voor de schade aan zijn woning, te weten een scheur in de gevel, als gevolg van het laten ontploffen van een bom op die dag. De bom is tot ontploffing gebracht door de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD).

2. De Onderlinge Verzekeringen Overheid u.a. (verder: OVO) wees aansprakelijkheid namens de gemeente af. Als reden hiervoor gaf de OVO aan dat de gemeente een zorgvuldige belangenafweging heeft gemaakt om de bom op de betreffende locatie tot ontploffing te brengen. Op advies van de EOD en vanwege economische belangen heeft de gemeente niet gekozen voor verplaatsing van de bom om deze tot ontploffing te brengen. Dit zou namelijk betekend hebben dat een groot gebied dichtbij het centrum van de gemeente ontruimd zou moeten worden. Verder gaf de OVO aan dat de woning van de heer S. zich op circa 250 meter van de bomontploffing bevond en er van naar schatting

100 woningen die dichterbij de plaats van ontploffing liggen geen schadeclaims of klachten zijn ontvangen. Omdat verzoeker niet kon aantonen dat de schade aan de woning als gevolg van de ontploffing van de bom was ontstaan, werd er geen reden gezien aansprakelijkheid voor deze schade te aanvaarden.

3. De Nationale ombudsman stelde een onderzoek in naar de klacht en stelde het college van burgemeester en wethouders hierbij de volgende vragen:

1. Heeft u de omwonenden van tevoren op de hoogte gesteld van de voorgenomen bomontploffing, zodat zij maatregelen konden nemen ter voorkoming van schade en foto's konden nemen teneinde eventuele schade achteraf te kunnen aantonen?

2. Bent u op de hoogte van de door de VNG uitgegeven Handreiking "Opsporen en opruimen" en zo ja, hebt u conform deze handreiking gehandeld?

3. Bent u bereid ter voorkoming van juridische procedures verzoeker op enige wijze tegemoet te komen, bijvoorbeeld door een coulancebetaling of door het op kosten van de gemeente laten verrichten van een deskundigenonderzoek? Ik wijs in dit verband op de bijgevoegde "Schadevergoedingswijzer" die de Nationale ombudsman onlangs heeft uitgegeven en in het bijzonder op de spelregels 4 en 11 in die wijzer.

4. In reactie hierop gaf het college van burgemeester en wethouders aan dat de bom tot ontploffing is gebracht op een braakliggend terrein aan de oostelijke oever van de Maas nabij het centrum van Venlo. Het college gaf aan de bom hier tot ontploffing te hebben gebracht op advies van de EOD. Ook zijn op advies van EOD de bewoners van de woningen die direct in een straal van 100 tot 125 meter van het braakliggend terrein liggen op de hoogte gesteld van dit voornemen. De afstand van de woning van de heer S. bedroeg circa 250 meter. Gelet op de deskundigheid en de ervaringen van de EOD ten aanzien van de explosieve kracht van dergelijke bommen is er geen aanleiding geweest om bewoners van een groter gebied dan hiervoor genoemd te waarschuwen.

Ten aanzien van de vraag of er gehandeld is conform de handreiking van de VNG gaf het college samengevat aan dat er niet beoordeeld kan worden of er in dit specifieke geval is gehandeld conform de handreiking, maar dat er vanuit wordt gegaan dat de EOD de bom aan de hand van eigen procedures en richtlijnen onschadelijk heeft gemaakt. Het college is van oordeel dat er zorgvuldig is gehandeld en intensief is gecommuniceerd met politie en EOD. Mede gelet op de argumenten van de OVO (zie onder 2) zag het college dan ook geen reden om verzoeker uit coulance tegemoet te komen of een andere vorm van tegemoetkoming in overweging te nemen.

5. Verzoeker gaf in reactie hierop aan dat niet altijd alleen de afstand een rol speelt bij de schade aan woningen als gevolg van het tot ontploffing brengen van een bom. Het braakliggend terrein tussen hun woning en de locatie van de bomontploffing alsmede de

structuur van de grond, de diepte van de kelder en fundamenteën en andere technische zaken spelen volgens verzoekers een rol.

6. De EOD stuurde desgevraagd de rapportage aangaande het ruimen van de bom aan de Nationale ombudsman. Uit deze rapportage blijkt dat er binnen een straal van 100 meter maatregelen getroffen dienen te worden. Verder gaf de EOD telefonisch aan dat het gelet op de soort bom niet aannemelijk is dat op een afstand van 250 meter schade aan een woning ontstaat.

Beoordeling

7. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit impliceert dat een overheidsinstantie in geval van het voornemen om bepaalde handelingen te doen die de belangen van die burgers kunnen raken hen hierover tijdig informeert.

8. De Nationale ombudsman acht de wijze waarop de gemeente de omwonenden op de hoogte heeft gesteld van de voorgenomen bomontploffing afdoende. Op advies van de EOD heeft zij de omwonenden binnen een straal van 100 tot 125 meter per brief geïnformeerd. Op grond van de informatie van de EOD was er geen reden voor de gemeente om de kring van omwonenden die geïnformeerd moesten worden te vergroten tot 250 meter. De EOD was immers van mening dat omwonenden op een dergelijke afstand geen hinder zouden ondervinden van de bomontploffing. De gemeente mocht op de expertise van de EOD afgaan. Er was dan ook geen reden om aan te nemen dat - met het oog op eventuele schade aan de woning - de belangen van deze omwonenden geraakt zouden kunnen worden.

9. De Nationale ombudsman is dan ook van mening dat de gemeente verzoeker niet voorafgaand aan de bomontploffing had hoeven informeren opdat hij maatregelen kon nemen ter voorkoming van schade en foto's konden nemen teneinde eventuele schade achteraf te kunnen aantonen. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

10. Ten overvloede merkt de Nationale ombudsman op dat het niet op de weg van de Nationale ombudsman ligt om een oordeel te geven over het afwijzen van de schadeclaim zelf. De reden hiervan is dat de rechtbank de aangewezen instantie is die zich bindend kan uitspreken over schadevergoedingskwesties. De Nationale ombudsman stelt zich dan ook terughoudend op bij de beoordeling van een afwijzing door een bestuursorgaan van een verzoek om schadevergoeding. Mocht verzoeker een bindende uitspraak over de schadevergoeding willen hebben, dan kan hij een procedure bij de rechtbank aanhangig maken.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Venlo, is niet gegrond.

Achtergrond

Handreiking "Opsporen en opruimen", p.23 e.v.:

"De acties die te maken hebben met het onschadelijk maken van het explosief zijn de verantwoordelijkheid van het Explosieven Opruimingscommando. De gemeente is echter verantwoordelijk voor de veiligheid van de burgers. dat betekent in het geval van een acute vondst dat er in korte tijd veel werk moet worden verricht. De vondst van een explosief moet worden gemeld aan de politie. Deze waarschuwt het EOC. Het EOC bepaalt na onderzoek van het explosief welke maatregelen er moeten worden genomen. Wanneer het explosief tot ontploffing zal worden gebracht, moet dit gebeuren op een plaats binnen de gemeente. De burgemeester (als verantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid) moet steeds op de hoogte worden gehouden van de gang van zaken. Hij moet toestemming verlenen voor een vernietigingslocatie en voor het laten vernietigen van het explosief.

Voor alle acties bij een spontane vondst, bijvoorbeeld waar het gaat om communicatie met de direct betrokken bewoners en bedrijven en het inschakelen van de benodigde diensten, is natuurlijk geen voorbereidingstijd beschikbaar. Het is daarom zaak voor de gemeente om een dergelijke potentiële situatie onderdeel te laten zijn van het rampenplan, waarmee in ieder geval een beknopt draaiboek van de te verrichten acties voorhanden is. (...)

Een bijzondere partij vormen de bewoners van het betreffende gebied. Zij moeten steeds tijdig worden ingelicht over wat er staat te gebeuren en wat dat voor hen betekent."

Achtergrond

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.